

Οι δολοφόνοι της μνήμης στην Ελλάδα

Παρά το γεγονός ότι η χώρα μας ήταν εκείνη που είδε τον εβραϊκό πληθυσμό της να αφανίζεται στα ναζιστικά στρατόπεδα εξόντωσης, σε μεγαλύτερο ποσοστό από τις περισσότερες άλλες ευρωπαϊκές χώρες, ο πολιτικός και θρησκευτικός αντισημιτισμός στην Ελλάδα μπορεί και επιβιώνει

► Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΨΑΡΡΑ**

Η Ελληνική Δημοκρατία, με εκπρόσωπο την περιφερειάρχη Αττικής Ρένα Δούρου, και η Ισραηλιτική Κοινότητα της Αθήνας με τον πρόεδρό της Μίνο Μωυσή τιμούν σήμερα στην Αθήνα την Ημέρα Μνήμης Εβραίων Μαρτύρων και Ηρώων του Ολοκαυτώματος, σε εκδήλωση με κεντρικό ομιλητή τον Ρόναλντ Λοντέρ, πρόεδρο του Παγκόσμιου Εβραϊκού Συμβουλίου.

Στο τριπλό ερώτημα που θέτουν ως τίτλο της σημερινής εκδήλωσης οι διοργανωτές («Γνωρίζουμε; Θυμόμαστε; Διδασκόμαστε;») η απάντηση δυστυχώς είναι μια τριπλή άρνηση. Παρά το γεγονός ότι η χώρα μας ήταν εκείνη που είδε τον εβραϊκό της πληθυσμό να αφανίζεται σε μεγαλύτερο ποσοστό από τις περισσότερες άλλες ευρωπαϊκές χώρες στα ναζιστικά στρατόπεδα εξόντωσης, ακόμα και σήμερα η γνώση μας για τη Σοά είναι υποτυπώδης, η μνήμη μας λειψή και η σχετική διδασκαλία στα σπάργανα.

Το χειρότερο είναι ότι, σύμφωνα με όλες τις έρευνες της κοινής γνώμης κατά τις τελευταίες δεκαετίες, παραμένει σταθερό -αν δεν αυξάνεται κιόλας- το ποσοστό των Ελλήνων πολιτών που τρέφουν εκθρικά αισθήματα απέναντι στους Εβραίους και τον εβραϊσμό, υπερβαίνοντας κατά πολύ τον δυτικοευρωπαϊκό μέσο όρο. Αλλωστε ακόμα και η ύπαρξη ενός ανοιχτά ναζιστικού μορφώματος στην ελληνική Βουλή επιβεβαιώνει την ανοχή μιας μερίδας της ελληνικής κοινωνίας στα αντισημιτικά κηρύγματα. Γιατί βέβαια δεν ήταν η Χρυσή Αυγή εκείνη που έφερε τον αντιεβραϊσμό στον δημόσιο πολιτικό λόγο. Αντίθετα, ήταν εκείνη που οφείλει εν μέρει τη δημοφιλία της στην ακραία αντισημιτική ρητορική της.

Οι βεβηλώσεις

Ο αντισημιτισμός εκδηλώνεται πρώτα πρώτα με πράξεις, όπως είναι οι συνεχιζόμενες μέχρι σήμερα βεβηλώσεις εβραϊκών νεκροταφείων και μνημείων για τα θύματα της Σοά. Πρόκειται για το φαινόμενο που είχαν επισημάνει ήδη από το 1944 ο Χορκχάμερ και ο Αντόρνο: «Η καταστροφή των κοιμητηρίων δεν είναι απλή υπερβολή του αντισημιτισμού, είναι ο ίδιος ο αντισημιτισμός.

Ο Σάμι Μοντιάνο, επιζήσιος του Ολοκαυτώματος, μπροστά στη Συναγωγή της Ρόδου, σε φωτογραφία της Αρτεμης Αϊκαλιάν (2015)

Οι προγεγραμμένοι ξυπνούν μοιραία την επιθυμία για τέλεση προγραφών. Η βία ανάβει από τα σημάδια που έχει αφήσει επάνω τους η βία». Συμβολική βεβήλωση υπήρξε και σε άλλες περιπτώσεις, όπως η αμφισβήτηση του μνημείου του Ολοκαυτώματος στην Καβάλα από την ίδια τη δήμαρχο. Αλλά, βέβαια, εκεί που εκδηλώνεται κυρίως ο αντισημιτισμός είναι στον δημόσιο λόγο. Μπορεί η Ακροδεξιά να έχει εδώ την πρωτοκαθεδρία, αλλά καμιά πολιτική παράταξη δεν είναι αμέτοχη. Όσο για τα μέσα ενημέρωσης, κι αυτά συναγωνίζονται στην αναπαραγωγή παλιών και τη δημιουργία νέων αντισημιτικών στερεοτύπων.

Το χειρότερο είναι ότι ο αντισημιτισμός διαπερνά όλους τους θεσμούς της δημοκρατίας. Το διαπιστώσαμε στην ευκολία με την οποία δηλώνουν οπαδοί της ναζιστικής οργανώσης ανώτεροι στρατιωτικοί και δικαστικοί και το ζήσαμε με το φιάσκο εφαρμογής του αντιρατσιστικού νόμου στην υπόθεση Πλεύρη, όταν μετατράπηκαν στις δικαστικές αίθουσες οι εκπρόσωποι του ελληνικού εβραϊσμού σε κατηγορούμε-

νους, ενώ απαλλάχτηκαν πανηγυρικά οι φιλοχιτлерικοί κήρυκες του μίσους.

Ακόμα και ο νέος αντιρατσιστικός νόμος που ψηφίστηκε μετά από τόσα εμπόδια λειψός και αντιφατικός χρησιμοποιήθηκε ως όπλο του αντισημιτισμού. Το σχέδιο νόμου κατατέθηκε το 2010, στη συνέχεια το 2011 και στην τελική του μορφή τον Νοέμβριο του 2013 μέχρι να ψηφιστεί τον Σεπτέμβριο του 2014, ενώ είχαν ήδη αλλάξει τρεις αρμόδιοι υπουργοί. Η σχετική συζήτηση στη Βουλή μετατράπηκε σε πεδίο αντιπαράθεσης μεταξύ όσων ήθελαν να αποστασιοποιηθούν από την ιστορική ιδιαιτερότητα της Σοά, επαναλαμβάνοντας κάθε λογής αντισημιτικές κοινοτοπίες.

Βέβαια σήμερα ακόμα και οι φανατικοί εθνικοσοσιαλιστές δεν αποδέχονται την κατηγορία του αντισημίτη και τη μασκαρεύουν με τη μετωνυμία του «αντισιωνιστή». Ακόμα και η Χρυσή Αυγή με εσωτερική της εγκύκλιο ζητά από τα μέλη της να αντικαταστήσουν τον όρο «Εβραίος» με τον όρο «σιωνιστής». Εκεί που βέβαια συγκλίνουν όλοι οι σύγχρονοι αντισημίτες είναι στην αποστροφή τους για τη Σοά, στην

προσπάθειά τους να εξαλείψουν από τη μνήμη και τη σκέψη μας το Ολοκαύτωμα των έξι εκατομμυρίων. Είναι οι σημερινοί «δολοφόνοι της μνήμης», σύμφωνα με τον Πιερ Βιντάλ Νακέ.

Ίσως για τη σημερινή Ελλάδα ισχύει η φράση που αποδίδεται στον Αουγκουστ Μπέμπελ, ότι δηλαδή «ο αντισημιτισμός είναι ο σοσιαλισμός των πλιθίων». Στις συνθήκες της σημερινής κρίσης ενεργοποιείται ο ίδιος μηχανισμός που κινητοποιούσε τους φτωχούς χριστιανικούς πληθυσμούς σε Ανατολή και Δύση στα τέλη του 19ου και τις αρχές του 20ού αιώνα να αποδίδουν τη δυστυχία τους στον αποδιοπομπαίο «αιώνιο Εβραίο» και να οδηγούνται σε πογκρόμ εναντίον των εβραϊκών κοινοτήτων. Τώρα αποδίδεται στις «εβραϊκές» τράπεζες (Lehman Brothers) και στους «Εβραίους» κερδοσκόπους (Τζορτζ Σόρος) η κατάρρευση της ελληνικής οικονομίας.

Αντισημιτικές κραυγές

Γι' αυτόν τον λόγο οι αντισημιτικές κραυγές δεν προέρχονται μόνο από τον Χίο, τον Βελλόπουλο, τον Κουρή ή τον «Στόχο». Τις ακούσαμε πριν από λίγες μέρες ως «αποκαλύψεις» από τον Δήμο Βερούκιο στον «Alpha» (12.1.2017). Αλλωστε, διακηρύξεις άρνησης του Ολοκαυτώματος και αναφορές στο αντισημιτικό πλαστογράφημα των «Πρωτοκόλλων των Σοφών της Σιών» και στην «παγκόσμια εβραϊκή συνωμοσία» έχουν γίνει ανεκτές ακόμα και μέσα στο ελληνικό κοινοβούλιο.

Ούτε είναι πολύς καιρός από τότε που ο Πάνος Καμμένος επανέλαβε τον ψευδή ισχυρισμό που διακινούν αντισημιτικά και συνωμοσιολογικά ιστολόγια, ότι δηλαδή οι Έλληνες Εβραίοι δεν φορολογούνται, ενώ πολιτευτές και υποψήφιοι πολλών παρατάξεων καταφεύγουν κατά καιρούς στην ευκολία αυτού του «σοσιαλισμού των πλιθίων».

Όσο για την ηγεσία της Εκκλησίας, δεν φαίνεται να θορυβείται που επιφανή στελέχη της, όπως ο μητροπολίτης Πειραιώς Σεραφεΐμ, ισχυρίζεται ότι ο Χίτλερ υπήρξε «όργανο του παγκόσμιου σιωνισμού» και ταυτόχρονα μνηύει όσους τολμούν να τον εγκαλέσουν για την ακραία αντισημιτική δήλωση. Φωτεινή εξαίρεση, η μητρόπολη Δημητριάδος, η οποία συνδιοργανώνει στον Βόλο την Κυριακή την εκδήλωση μνήμης για το Ολοκαύτωμα, μαζί με την Ισραηλιτική Κοινότητα και την Περιφέρεια Θεσσαλίας.

Με αυτά τα δεδομένα είναι ασφαλώς αξιοπρόσεκτη η συγγνώμη που ζήτησε την περασμένη Παρασκευή από τον ελληνικό εβραϊσμό ο Αδωνις Γεωργιάδης για το αντισημιτικό του παρελθόν. Μόνο που τον βαραίνει το προηγούμενο του μέχρι πρότινος αρχηγού του. Ο Γιώργος Καρατζαφέρης είχε προβεί σε μια παρόμοια αποκήρυξη του αντισημιτισμού στις αρχές του 2005, αλλά αυτό δεν τον εμπόδισε να επανέλθει δριμύτερος το 2009 με τις φρικιαστικές δηλώσεις του ότι «ο Εβραίος μυρίζει αίμα» και τώρα να ζητά αποκούμπι στη ναζιστική οργάνωση.